

Wprowadzenie

Instytut Studiów Wyższych w Gościkowie – Paradyżu afiliowany do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego rządzi się przepisami *Kodeksu Prawa Kanonicznego*, zwłaszcza kanonami 807-820, Konstytucją Apostolską *Veritatis gaudium* z 8 grudnia 2017 roku, postanowieniami *Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską* z 28 lipca 1993 roku oraz *Instrukcją o afiliacji Instytutów Studiów Wyższych* z 8 grudnia 2020 r. Od strony państwowej i uniwersyteckiej Instytut Studiów Wyższych kieruje się zasadami zawartymi w Ustawie 2.0 – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z 20 lipca 2018 roku i w *Statucie Uniwersytetu Szczecińskiego* z 30 maja 2019 roku.

Rozdział I

Podstawy prawne, natura i cele Instytutu Studiów Wyższych

Art. 1

1. Instytut Studiów Wyższych (dalej zwany Instytutem), jest afiliowany do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego decyzją Kongregacji ds. Kultury i Edukacji i odpowiada wymogom stawianym tego rodzaju instytutom kościelnym, a w swojej działalności rządzi się przepisami zawartymi w odpowiednich dokumentach kościelnych.
2. Instytut jest powołany do organizacji, prowadzenia i koordynowania procesu kształcenia na kierunku studiów przyporządkowanych do dyscypliny nauk teologicznych i działa również na podstawie przepisów państwowych.
3. Instytut jest kościelną publiczną osobą prawną.

Art. 2

1. *Statut* Instytutu Studiów Wyższych jest zatwierdzany przez Radę Naukową Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Kongregację ds. Kultury i Edukacji.
2. Wszelkich zmian w statucie może dokonać jedynie Rada Naukowa Wydziału Teologicznego, która następnie przedstawia zmiany do zatwierdzenia właściwej dykasterii Stolicy Apostolskiej.

Art. 3

1. Instytut prowadzi działalność naukową i kształci w dyscyplinie nauk teologicznych studentów w sposób właściwy dla tych nauk i zgodnie z wymogami *Kodeksu Prawa Kanonicznego* (can. 815-821 CIC-83), *Veritatis gaudium* (art. 69-76) oraz *Zarządzeniami wykonawczymi* do tejże konstytucji apostolskiej (art. 53-59). Poza tym Instytut kieruje się, prowadząc studia z teologii, prawami państwowymi i uniwersyteckimi.
2. Na kierunku teologia zgłębia się doktrynę katolicką, opartą na Bożym Objawieniu, czyniąc to zgodnie z właściwą sobie metodą naukową, a ponadto rozwiązuje się współczesne problemy ludzkie w świetle Objawienia Bożego (por. *Veritatis gaudium*, art. 71 §1).
3. Zadania Instytutu są tożsame z zadaniami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego. Należą do nich:

- 1) pogłębienie i systematyczne wyjaśnianie, zgodnie z właściwą jej metodą, nauki katolickiej - zaczerpniętej z największą troską z Bożego Objawienia; ponadto poszukiwanie rzetelnych rozwiązań ludzkich problemów w świetle tegoż Objawienia;
- 2) studium Pisma Świętego, które winno być jakby duszą teologii - opartej na odwiecznym fundamencie - na Słowie Bożym spisanim, łącznie z żywą Tradycją;
- 3) sprawianie, by poszczególne dyscypliny teologiczne były wykładane w taki sposób, ażeby z wewnętrznych zasad właściwego przedmiotu każdej z nich, i w powiązaniu z innymi dyscyplinami, jak prawo kanoniczne i filozofia, jak również z naukami antropologicznymi, jasno wynikała jedność całego nauczania teologicznego, a wszystkie dyscypliny były skierowane do najgłębszego poznania Tajemnicy Chrystusa, celem skuteczniejszego głoszenia jej Ludowi Bożemu i wszystkim narodom;
- 4) dbanie, by Prawda objawiona była rozważana również w powiązaniu z osiągnięciami naukowymi bieżącej epoki, ażeby w ten sposób można było jasno poznać jak wiara i rozum prowadzą do jedynej prawdy, a także by jej wykład był dostosowany do mentalności i charakteru każdej kultury, ze szczególnym uwzględnieniem filozofii i mądrości narodów, z wykluczeniem jakiegokolwiek formy wszelkiego synkretyzmu i fałszywego partykularyzmu;
- 5) staranne badanie i przyjmowanie pozytywnych wartości znajdujących się w różnych filozofiach i kulturach; jednak nie można zaakceptować systemów i metod, których nie da się pogodzić z wiarą chrześcijańską.
- 6) dokładne omawianie zagadnień ekumenicznych, zgodnie z przepisami wydanymi przez właściwą władzę kościelną, analizowanie z uwagą relacji z religiami niechrześcijańskimi oraz z wielkim staraniem badanie problemów wynikających z ateizmu oraz innych nurtów współczesnej kultury;
- 7) troszczenie się, by w studium i nauczaniu nauki katolickiej zawsze objawiała się wierność wobec Nauczycielskiego Urzędu Kościoła. W wykonywaniu zadań dydaktycznych, zwłaszcza w ramach cyklu podstawowego, należy na pierwszym miejscu wyklądać to, co stanowi dziedzictwo Kościoła. Natomiast opinie prawdopodobne i osobiste, wpływające z nowych badań, należy przedstawiać ostrożnie jako takie (*Veritatis gaudium* art. 69-73).

Art. 4

Instytut stosuje program nauczania i plan studiów opracowany przez Radę Naukową Instytutu Nauk Teologicznych Uniwersytetu Szczecińskiego, zgodnie z obowiązującymi przepisami kościelnymi i państwowymi.

Rozdział II

Relacje Instytut – Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego

Art. 5

1. Zadaniem i obowiązkiem Wydziału Teologicznego jest nadzór i rzetelna pomoc Instytutowi, tak by jego aktywność akademicka przebiegała w sposób pełny i regularny.
2. Instytut podlega nadzorowi Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego, którym jest Arcybiskup Metropolita Szczecińsko-Kamiński, a w wypadku wakansu stolicy arcybiskupiej – pełniący urząd administratora archidiecezji. Uprawnienia Wielkiego Kanclerza wskazane są w *Statucie* Wydziału Teologicznego.
3. Instytut w prowadzeniu studiów kieruje się postanowieniami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego i jego władz statutowych.

4. Działalność Instytutu podlega bezpośredniemu nadzorowi Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego

Art. 6

1. Studenci Instytutu są studentami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego.
2. Studenci Instytutu mają takie same statutowe prawa i obowiązki, jak studenci Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego

Rozdział III

Struktura Instytutu

Art. 7

Władzami Instytutu są władze akademickie Wydziału, osobowe i kolegialne.

Art. 8

1. Instytut znajduje się na terenie Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej.
2. Siedzibą Instytutu jest Gościkowo-Paradyż

Art. 9

1. Biskup Diecezji zielonogórsko-gorzowskiej jest Moderatorem Instytutu i jako własny pasterz diecezji czuwa nad tym, by nauka katolicka przekazywana w ramach jego działalności była wiernie wykładana.
2. Do zadań Moderatora należy:
 - 1) troska o istnienie i rozwój Instytutu;
 - 2) zwrócenie się do Wydziału Teologicznego o afiliowanie Instytutu;
 - 3) mianowanie dyrektora Instytutu;
 - 4) czuwanie nad przestrzeganiem prawa kościelnego;
 - 5) troska o zachowanie nieskazitelnosci doktryny katolickiej przekazywanej w Instytucie;
 - 6) udzielanie, a w razie konieczności cofanie misji kanonicznej nauczycielom;
 - 7) umacnianie więzi pracowników i studentów Instytutu z Kościołem lokalnym i Kościołem powszechnym;
 - 8) nadzorowanie wydatkowania środków kościelnych przeznaczonych na działalność Instytutu.

Art. 10

1. Instytut jest oddzielony do Zielonogórsko-Gorzowskiego Wyższego Seminarium Duchownego, które jest odrębną jednostką organizacyjno-prawną.
2. Instytut ściśle współpracuje z Zielonogórsko-Gorzowskim Wyższym Seminarium Duchownym w przygotowaniu kandydatów do kapłaństwa zgodnie z obowiązującymi przepisami kościelnymi i państwowymi, określonymi w *Kodeksie Prawa Kanonicznego*, w *Veritatis gaudium* wraz z *Zarządzeniami wykonawczymi*, w *Ratio institutionis*, w normach wydanych przez Konferencję Episkopatu Polski, w *Statucie US*, *Statucie WT* oraz w Statucie Seminarium.

3. Władze Instytutu pozostają oddzielone od zarządu Seminarium Duchownego

Art. 11

1. Instytutem kieruje Dyrektor. Jest on powoływany przez Moderadora po konsultacji z Dziekanem Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego i Rektorem Zielonogórsko-Gorzowskiego Wyższego Seminarium Duchownego. Wybór Dyrektora wymaga zatwierdzenia Rady Naukowej Wydziału Teologicznego.
2. Dyrektorem Instytutu może być duchowny posiadający co najmniej 30 lat życia oraz stopień naukowy doktora z teologii, nauk biblijnych, prawa kanonicznego lub nauk humanistycznych.
3. Dyrektor musi być wybrany spośród stałych wykładowców Instytutu.
4. Kadencja Dyrektora Instytutu trwa 5 lat. Można ten urząd pełnić nieprzerwanie przez trzy kadencje.

Art. 12

1. Dyrektor zarządza sprawami Instytutu niepodlegającymi kompetencjom władz Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego,
2. Do jego szczególnych zadań należy:
 - 1) występowanie w sprawach Instytutu wobec władz Wydziału Teologicznego;
 - 2) występowanie w sprawach Instytutu wobec Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej;
 - 3) przekazywanie Dziekanowi Wydziału Teologicznego danych w formie elektronicznej koniecznych do corocznej aktualizacji bazy danych;
 - 4) realizowanie formacji naukowej alumnów przyjętych do Instytutu, zgodnie z obowiązującym w Polsce *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*, zatwierdzonym przez Stolicę Apostolską;
 - 5) administrowanie majątkiem Instytutu;
 - 6) dbanie o zapewnienie odpowiednich pomocy naukowych, informatycznych i audiowizualnych;
 - 7) dbanie o dobre imię Instytutu.
3. Dyrektor składa coroczne sprawozdanie z działalności Instytutu Dziekanowi Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Biskupowi Diecezji zielonogórsko-gorzowskiej.

Art. 13

1. W ramach Instytutu istnieje Rada Instytutu.
2. Radę ma charakter kolegialny. Tworzy ją 5 osób spośród stałych wykładowców Instytutu.
3. Członków Rady wybierają stali pracownicy Instytutu. Wyłącznie oni posiadają czynne i bierne prawo wyborcze.
4. Rada Instytutu wymaga zatwierdzenia przez Radę Naukową Wydziału Teologicznego.
5. Kadencja Rady trwa 4 lata.
6. Do zadań Rady należy:
 - 1) wspomaganie Dyrektora Instytutu w trosce o funkcjonowanie Instytutu;
 - 2) promocja studiów w Instytucie;
 - 3) dbanie o koordynację działań Instytutu i Seminarium mających na celu dobro studentów;
 - 4) rozpatrywanie spraw związanych z zarzutami wobec wykładowców Instytutu zgodnie

- z art. 15 niniejszego Statutu;
5) zatwierdzanie budżetu Instytutu.

Rozdział IV

Wykładowcy Instytutu

Art. 14

1. Wykładowcami Instytutu mogą być osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, zachowujące naukę Kościoła katolickiego, kierujące się w życiu zasadami moralności chrześcijańskiej oraz spełniające warunki określone w *Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz w *Veritatis gaudium*, art. 25-26.
2. Wykładowcy dyscyplin odnoszących się do wiary i obyczajów otrzymują misję kanoniczną od Biskupa Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Przed objęciem stanowiska muszą złożyć wyznanie wiary. Nie dotyczy to pracowników Instytutu Nauk Teologicznych Uniwersytetu Szczecińskiego, którzy otrzymują misję kanoniczną od Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego.
3. Wykładowcy innych dyscyplin, niż wyżej wymienione przed objęciem stanowiska muszą uzyskać pozwolenie Biskupa Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej na nauczanie w Instytucie.
4. Po misję kanoniczną lub pozwolenie na nauczanie w ramach Instytutu do Biskupa Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej zwraca się jego Dyrektor.
5. Wykładowcy powinni być wolni od innych niepołączalnych obowiązków (*Veritatis gaudium*, art. 29)

Art. 15

1. W razie zarzutu co do przewinienia braku obyczajności w życiu lub nauczania bądź głoszenia nieautentycznej doktryny Kościoła katolickiego przez pracowników stałych Instytutu ma zastosowanie postępowanie wskazane w art. 24 §2 *Zarządzeń wykonawczych* do konstytucji *Veritatis gaudium*, a mianowicie Dyrektor najpierw przeprowadza z wykładowcą stosowną rozmowę. Jeżeli rozmowa ta okaże się nieskuteczna, sprawę zleca powołanej do tego komisji, złożonej przynajmniej z trzech pracowników należących do Rady Instytutu.
2. Gdyby środki wymienione w ust. 1 okazały się niewystarczające, Dyrektor przekazuje sprawę Biskupowi diecezjalnemu, który rozpatruje ją wspólnie z ekspertami, którymi są cenzorzy diecezjalni. Wśród ekspertów powinien znaleźć się przynajmniej jeden przedstawiciel Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego.
3. Procedura ta nie dotyczy pracowników Uniwersytetu Szczecińskiego prowadzących zajęcia w Instytucie, ponieważ podlegają oni odpowiedzialności za wyżej wymienione czyny zgodnie z art. 20 *Statutu* Wydziału Teologicznego.
4. W przypadkach poważnych i nagłych, jeżeli tego wymaga dobro duchowe studentów bądź wiernych, Biskup diecezjalny może zawiesić nauczyciela w prawach, dopóki nie zakończy się normalne postępowanie wyjaśniające; o tym zawieszeniu powiadamia dziekana Wydziału Teologicznego.
5. Jeżeli zarzuty wobec wykładowcy zostaną potwierdzone, Biskup diecezjalny może cofnąć mu misję kanoniczną lub pozwolenie na nauczanie Instytucie. Przed podjęciem takiej decyzji wysłuchuje opinii obwinionego i powołanej w tej sprawie komisji spośród

stałych pracowników Instytutu.

6. Nauczyciel, przeciwko któremu wysunięto zarzut nauczania lub głoszenia nieautentycznej nauki Kościoła katolickiego, ma prawo do składania wyjaśnień i obrony.

Art. 16

1. Do obowiązków wykładowców Instytutu należy:
 - 1) praca naukowo-badawcza i dydaktyczna,
 - 2) praca wychowawcza, a w szczególności kształtowanie moralnych i obywatelskich postaw studentów;
 - 3) udział w pracach organizacyjnych Instytutu.
2. Wykładowca ma troszczyć się o podnoszenie własnych kwalifikacji.

Rozdział V

Studenci Instytutu

Art. 17

Studenci Instytutu są studentami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego.

Art. 18

1. Studentami Instytutu mogą być alumni Zielonogórsko-Gorzowskiego Wyższego Seminarium Duchownego oraz inni świeccy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości, akceptują kościelny i państwowy charakter Instytutu oraz cechują się godną postawą moralną (*Veritatis gaudium*, art. 31).
2. Postawa moralna powinna zostać poświadczona *testimonium* proboszcza stałego lub tymczasowego miejsca zamieszkania kandydata.

Art. 19

1. Osoby chcące rozpocząć studia w Instytucie aplikują zgodnie z zasadami aplikacji przewidzianymi przez Uniwersytet Szczeciński.
2. W przypadku kandydatów, którzy mają zostać alumnami Seminarium duchownego, przyjęcie do Instytutu dokonuje się po uprzednim zaakceptowaniu kandydata przez Rektora Zielonogórsko-Gorzowskiego Wyższego Seminarium Duchownego.
3. Przyjęcie do społeczności studentów Uniwersytetu, Wydziału i Instytutu następuje z chwilą immatrykulacji i złożenia ślubowania wobec dziekana Wydziału Teologicznego, zgodnie ze *Statutem Uniwersytetu Szczecińskiego* § 181.

Art. 20

Szczegółowe prawa i obowiązki studenta określa *Regulamin studiów Uniwersytetu Szczecińskiego* § 9 oraz 11.

Art. 21

1. Prodzikan ds. studenckich Wydziału Teologicznego skreśla studenta z listy studiujących w przypadkach określonych przez *Regulamin studiów Uniwersytetu Szczecińskiego* § 33.
2. O skreślenie studenta może wnioskować także Dyrektor Instytutu z powodu rażącego naruszenia *Statutu* Instytutu.
3. Studentowi skreślonemu z listy studentów przysługuje prawo odwołania się od decyzji, do prorektora Uniwersytetu Szczecińskiego ds. studenckich (w drodze postępowania administracyjnego).

Rozdział VI

Studia w Instytucie

Art. 22

1. Studia teologii katolickiej w Instytucie obejmują jednolite studia magisterskie (w terminologii kościelnej cykl pierwszy)
2. W cyklu pierwszym – magisterskim – realizowanym przez pięć lat (10 semestrów), program zajęć obejmuje całokształt wiedzy filozoficzno-teologiczno-humanistycznej, określonej szczegółowo w art. 55-56 *Zarządzeń wykonawczych* do konstytucji *Veritatis gaudium*. Studia te kończą się uzyskaniem tytułu magistra teologii.

Art. 23

1. W badaniach i nauczaniu Instytut kieruje się zasadą wolności nauki, która służy poznaniu prawdy i rozwojowi dyscyplin naukowych (zob. kan. 218 KPK i *Veritatis gaudium* art. 38).
2. Badania naukowe i nauczanie dyscyplin teologicznych powinny być zgodne z Magisterium Kościoła.

Art. 24

1. Nauczanie w Instytucie obejmuje: wykłady kursoryczne i monograficzne, konwersatoria, ćwiczenia, lektoraty, seminaria, praktyki i inne zajęcia objęte programem studiów.
2. Program studiów uchwała Rada Instytutu Wydziału Teologicznego, zgodnie z wymaganiami przepisów państwowych, przepisów prawa kanonicznego, *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*. Program studiów wymaga aprobaty Kongregacji ds. Kultury i Edukacji.

Art. 25

1. Zgodnie z przepisami kościelnymi i państwowymi studentom Instytutu zostaje nadany tytuł zawodowy magistra.
2. Podmiotem nadającym tytuł zawodowy magistra jest Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego.

Art. 26

Do uzyskania magisterium z teologii wymagane jest:

- 1) zaliczenie zajęć przewidzianych programem studiów;
- 2) przedłożenie odpowiedniej pracy dyplomowej, napisanej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami, przyjętej przez promotora i ocenionej pozytywnie przez recenzenta;
- 3) złożenie przed komisją egzaminu magisterskiego zgodnie z zasadami uniwersyteckimi i wydziałowymi.

Rozdział VII

Biblioteka

Art. 27

1. Instytut posiada własną bibliotekę.
2. Biblioteka Instytutu posiada prenumeratę elektronicznych baz danych.
3. Studenci Instytutu mogą korzystać z biblioteki wydziałowej w Szczecinie oraz z biblioteki Zielonogórsko-Gorzowskiego Wyższego Seminarium Duchownego.

Art. 28

Instytut posiada pomoce naukowe, informatyczne i audiowizualne zapewniające potrzeby akademickie pierwszego cyklu studiów.

Rozdział VIII

Administracja i zabezpieczenie materialne Instytutu Teologicznego

Art. 29

1. Obowiązek zabezpieczenia materialnego Instytutu spoczywa na Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej.
2. Diecezja użycza nieodpłatnie swoje obiekty na potrzeby Instytutu oraz zobowiązuje się do pokrywania wydatków związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem budynków potrzebnych do działalności Instytutu

Art. 30

1. Administracją Instytutu koordynuje Dyrektor przy pomocy pracowników administracyjnych zatrudnionych przez Uniwersytet Szczeciński lub Diecezję Zielonogórsko-Gorzowską.
2. Dyrektor przedstawia biskupowi diecezji roczny preliminarz budżetowy oraz składa mu roczne sprawozdanie finansowe.
3. Dyrektor Instytutu zawiera w jego imieniu umowy skuteczne w państwowym i kanonicznym porządku prawnym.

Rozdział IX

Postanowienia końcowe

Art. 31

Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia go przez Stolicę Apostolską.

Gościkowo – Paradyż, dnia